

SLOBODNE TEME

39. LIPIDNI STATUS KOD PACIJENATA SA DIJABETESOM I ATEROSKLEROZA

Golubović U¹, Radivojević S¹, Đokić-Lišanin M¹, Vučković Z¹,

Radovanović J¹, Jančić Lj¹ i Nedeljković TI^{1,2}

¹KC Kragujevac, Služba za laboratorijsku dijagnostiku,

²"Megatrend" Univerzitet primenjenih nauka, Beograd-London

UVOD. Klinički biohemičar je deo multidisciplinarnog tima uključen u procese dijagnostike bolesti, interpretacije laboratorijskih rezultata i kontrole metaboličke regulisanosti *Diabetes mellitus*-a (DM). DM je hronična i progresivna bolest u kojoj dolazi do poremećaja u metabolizmu ugljenih hidrata, masti i proteina, kao i razvoja komplikacija (ateroskleroze i mikroangiopatija). Poremećaji metabolizma masti od najvećeg su značaja za nastanak komplikacija DM.

CILJ RADA. Ciljevi našeg rada su: određivanje lipidnog statusa kod pacijenata sa DM, ispitivanje učestalosti hiperlipoproteinemija (HLP) kod pacijenata sa DM-om i analiza međugrupnih razlika ispitivanih parametara u različitim podgrupama obolelih.

MATERIJAL I METODE. Određivanje lipidnog statusa pacijenata vršeno je u 4 grupe po 20 ispitanika. Kontrolnu grupu činili su zdravi ispitanici (anamnestički dobijeni podaci o odsustvu akutne i hronicne bolesti i uzimanju lekova koji mogu biti uzrok sekundarne HLP). Ostale 3 grupe činili su pacijenti sa DM-om, koji su hospitalizovani na Endokrinoloskom Odeljenju Interne klinike KBC Kragujevac. Oni su prema vrsti DM-a i tipu terapije podeljeni na sledece grupe: grupa pacijenata sa insulin nezavisnim DM lečena oralnim antidijabeticima (INZDMO); grupa pacijenata sa insulin nezavisnim DM lečena insulinom (INZDMI) i grupa pacijenata sa insulin zavisnim DM (IZDM) lečena insulinom. Krv je uzimana posle 12-časovnog gladovanja. U serumu ispitanika određivani su: ukupni holesterol (CHOL), trigliceridi (TG) i HDL-holesterol (HDL-C), dok je LDL-holesterol (LDL-C) izracunavan pomocu *Friedewald*-ove for-

mule. CHOL i TG određivani su enzimskom, kolorimetrijskom metodom sistemom DIALAB, a HDL-C, uz prethodno taloženje ostalih frakcija lipida pomocu RANDOX-ovog reagensa za precipitaciju. Faktori rizika, kao aterosklerotski rizik I (AR-I) i aterosklerotski rizik II (AR-II) izracunavani su na osnovu odnosa vrednosti CHOL prema HDL-C (kao AR-I) i na osnovu odnosa vrednosti LDL-C prema HDL-C (kao AR-II). Rezultati su izraženi standardnim statističkim parametrima (X, SD, SE, CV) i analizirani upotrebom ANOVA-testa.

REZULTATI. Koncentracija CHOL bila je povećana u INZDMO (5,7) i INZDMI (5,95), koncentracija TG bila je povećana u INZDMO (1,79) i IZDM (1,87), a granična u INZDMI (1,7); koncentracija HDL-C bila je smanjena u sve 3 grupe pacijenata (1,19; 1,04; 1,04), dok je koncentracija LDL-C bila povećana u INZDMO (3,68) i INZDMI (4,14). Vrednosti za AR-I i AR-II takođe su bile značajno više u odnosu na kontrolnu grupu (5,89; 6,54; 5,55) prema 3,03 za AR-I i 4,01, kao i 4,69 i 3,65 prema 1,65 za AR-II.

ZAKLJUČAK. DM je bolest u kojoj dolazi do poremećaja metabolizma masti. Učestalost HLP u DM kod naših pacijenata bila je 56,7%.

ključne reči: lipidni status, *diabetes mellitus*, ateroskleroza